

Programa de Formació Específic 'Voluntariat Universitat Saludable':

Una experiència d'aprenentatge actiu entre iguals "Visualitzant el VIH i altres *ITS".

Curs 2018-2019

original: María Carrasco Mesa.
Universitat Saludable UA, 2018.

Aquesta proposta d'innovació forma part d'un dels nuclis del programa de "Voluntariat Universitat Saludable", la finalitat de la qual és proporcionar als membres de la comunitat universitària l'oportunitat d'incrementar els seus coneixements, actituds i predisposició cap als estils de vida saludables, així com promoure el seu rol com a agents promotors de salut.

El programa de "Voluntariat Universitat Saludable" renovarà el seu 'Reconeixement acadèmic per activitats universitàries culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació', de 2 crèdits ECTS (en el curs acadèmic 2017-2018 va ser aprovat pel Consell de Govern de la UA el 26 d'octubre de 2017).

"Una experiència d'aprenentatge entre iguals"

Intervenció orientada a la prevenció del VIH / ITS, en el Campus de la Universitat d'Alacant (UA).

Aquest nucli d'aprenentatge del programa de "Voluntariat Universitat Saludable" es desenvolupa en el marc de col·laboració i coordinació entre:

- Universitat Saludable. Universitat d'Alacant.
- Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública. Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència. Universitat d'Alacant.
- Unitat de Promoció de la Salut i Prevenció en les etapes de la vida. Centre d'Informació i Prevenció de la SIDA i ITS (CIPS). Centre de Salut Pública d'Alacant. Direcció general de Salut Pública. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.
- Facultat de Ciències de la Salut. Universitat d'Alacant.
- Vicerectorat de Responsabilitat Social, Inclusió i Igualtat. Universitat d'Alacant.

1. Context pel desenvolupament del programa de formació específic.

La justificació d'aquesta iniciativa es sustenta en les següents dades:

- ✓ La infecció pel Virus de la Immunodeficiència Humana (VIH) i altres infeccions de transmissió sexual (ITS) poden passar desapercebudes i no expressar-se.
- ✓ Hi ha una proporció important de persones que viuen amb el VIH i no ho saben.
- ✓ En l'actualitat s'observa una tendència ascendent de les ITS, principalment en joves menors de 35 anys.
- ✓ Les ITS faciliten, al seu torn, la infecció pel VIH.
- ✓ Un diagnòstic precoç de la infecció pel VIH, o per les ITS, garanteix un millor pronòstic de la malaltia i una bona qualitat de vida, sense oblidar que ajuda a evitar la transmissió per desconeixement.

D'altra banda, també hem de tenir en compte que:

- ✓ Encara que en les estadístiques actuals s'observa un augment de l'ús del condó en les relacions amb penetració en població juvenil espanyola, és preocupant que no siga usat de manera consistent (en totes les relacions i des del principi fins al final de la penetració).
- ✓ L'ús consistent del condó és clau per a abordar la prevenció efectiva de la infecció del VIH i de les ITS.

2. Finalitat i objectius del programa de formació específic.

Es planteja una estratègia innovadora de formació/aprenentatge per a aconseguir una intervenció activa realitzada per estudiants i per a ells, com a població diana i objecte de la intervenció; sense excloure a cap altre col·lectiu universitari. Aquesta intervenció es desenvoluparà en els llocs comuns del campus de la UA i per a on la comunitat universitària sol concentrar el seu trànsit diari de desplaçament, entre edificis o zones d'esplai.

D'aquesta breu interacció entre parells (principalment estudiant-estudiant) s'espera aconseguir una atmosfera, propera i molt accessible, per a facilitar una informació essencial i efectiva. La qual permet visualitzar i valorar, clarament, el risc personal de contraure VIH i altres ITS en totes les situacions en les quals no s'utilitze, o no s'haja utilitzat, protecció.

Objectius generalés de la intervenció.

- ✓ Reforçar les conductes d'autoprotecció.
- ✓ Difondre els recursos i els punts d'informació públics, a la Comunitat Valenciana, en els quals es pot consultar i realitzar-se la prova del VIH de manera confidencial, ràpida i gratuïta.

3. Cronograma i programa de formació específic.

De participar en aquest programa de formació específic l'alumnat obtindrà un reconeixement de 0,6 crèdits ECTS, que comporta una dedicació de 15 hores, dins del programa de "Voluntariat Universitat Saludable" en el curs 2018-2019 que consta de 2 crèdits ECTS.

Cronograma:

Dates	Activitats
26 novembre 2018 (dilluns)	1. Sessió de formació: Continguts bàsics.
	2. Sessió d'entrenament: Tècnica comunicativa.
27,28 i 29 novembre 2018 (dimarts, dimecres, dijous)	3. Treball de camp: Intervenció entre iguals.
29 novembre 2018 (dijous)	4. Avaluació de la intervenció: Grup de discussió.

Programa:

1. Sessió de formació: **Continguts bàsics.**

Dia: **26 de novembre de 2018 (dilluns).**

Horari: **10,00 a 12,00 hores.**

Lloc: **Saló de Graus de la Facultat de Ciències de la Salut. Universitat d'Alacant**

Professorat:

Elisa Fernández, mèdica. Centre d'Informació i Prevenció de la SIDA i ITS (CIPS). Centre de Salut Pública d'Alacant. Direcció general de Salut Pública. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Continguts:

- Breu perfil epidemiològic actual VIH/ITS. Per què preocupar-nos?
- ITS en joves. Problemàtiques d'abordatges. Per què no les visualitzem?
- Principals vies de transmissió. Com sí i com no es transmeten?
- Taller sobre l'ús correcte de condó.
- Recursos.

2. Sessió d'entrenament: **Tècnica comunicativa.**

Dia: **26 de novembre de 2018 (dilluns).**

Horari: **12,00 a 14,00 hores.**

Lloc: **Saló de Graus de la Facultat de Ciències de la Salut. Universitat d'Alacant**

Professorat:

Trinidad Zafra, metge. Unitat de Promoció de la Salut i Prevenció en les etapes de la vida. Centre de Salut Pública d'Alacant. Direcció general de Salut Pública. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Mª Carmen Davó, professora. Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública. Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència. Universitat d'Alacant.

Continguts:

- Percepció, visualització i valoració del risc.
- Tècniques assertives i empàtiques per a la captació i lliurament de missatges.
- Logística i cronograma del treball de camp.
- Role Playing de la intervenció entre iguals: simulació de l'abordatge i el com informar.

3. Treball de camp: **Intervenció entre iguals.**

Dia: **27, 28 i 29 de novembre de 2018 (dimarts, dimecres, dijous).**

Horari: **10,30 a 13,30 hores** (cada estudiant dedicarà, en total, 10 hores durant els dies indicats).

Lloc: **Zones de trànsit del Campus de la Universitat d'Alacant.**

Continguts:

- Activitat pràctica: Intervenció entre iguals (treball de camp).

Taula informativa de Suport: Assessorament realitzat per Professionals del Centre d'Informació i Prevenció de la SIDA i ITS (CIPS). Centre de Salut Pública d'Alacant. Direcció general de Salut Pública. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Ubicació: Porxades de la Biblioteca General de la Universitat d'Alacant.

4. Avaluació de la intervenció: **Grup de discussió.**

Dia: **29 de novembre de 2018 (dijous).**

Horari: **12,30 a 13,30 hores.**

Lloc: **Porxades de la Biblioteca General de la Universitat d'Alacant.**

Continguts:

Estudiants que han realitzat el treball de camp, l@s professionals que han estat assessorant aquesta unitat d'informació i les professores participants, es reuniran per a tancar l'experiència mitjançant la realització d'un grup interactiu de discussió.

Aquesta dinàmica té per objecte arreplegar les impressions més importants de la realització de la implementació: conclouent amb una anàlisi DAFO (valoració de fortaleeses, oportunitats, debilitats i amenaces) per a determinar la possibilitat de millora d'aquesta experiència pilot.

4. Adreça del programa de formació específic.

- M. Teresa Romá Ferri. Directora Universitat Saludable. Universitat d'Alacant.
- Trinidad Zafra Espinosa. Unitat de Promoció de la Salut i Prevenció en les etapes de la vida. Centre de Salut Pública d'Alacant. Direcció general de Salut Pública. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.
- Mre Carmen Davó. Professora de l'Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública. Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència. Universitat d'Alacant.

Idea original: María Carrasco Mesa.
Universitat Saludable UA, 2018.